

Skånes universitetssjukvård

Primärvårdens utbildningsenhet

INFORMATIONSMATERIAL

Process	AT-tjänstgöring i Primärvården	Godkänt datum	2022-05-12
Skapad av	Annika Rahm Andersson	Version	
Godkänd av	Annika Rahm Andersson	Ärendenummer	

Allmän information till AT-läkare i allmänmedicin i Lund och Landskrona

Välkommen till din tjänstgöring i primärvården!

Under tjänstgöringen kommer fokus att vara det kliniska arbetet på vårdcentralen samt det allmänmedicinska gränssnittet och arbetssättet.

När du börjar på vårdcentralen behöver du ha en lokal introduktion som även ska omfatta genomgång av journalsystemet PMO. Det finns utbildningsmaterial om PMO via intranätet och materialet finns i Utbildningsportalen, där det också finns information om de utbildningstillfällen som ordnas för nya användare.

Det är viktigt att du får kontakt med de olika delarna av primärvården, t.ex. fysioterapeuter (sjukgymnaster), arbetsterapeuter, psykolog/kurator, specialistsjuksköterskor, äldrevård, BVC. Planera gärna in auskultation och/eller gemensamma patienter tidigt under din tjänstgöring.

Det är också viktigt att aktivt delta i läkarmöten, APT och i diskussioner kring arbetets organisation. Under vårdcentralstiden bör du även få en inblick i primärvårdens/vårdcentralens ledningsstruktur för att uppfylla AT-målen (1 kap. 6 §). Detta kan göras genom samtal med verksamhetschef, enhetschef osv. Vilka är ledarnas uppgifter, målbilder, särskilda svårigheter m.m.?

Under vårdcentralplaceringen ska du ha en personlig handledare och tid för handledning (se målbeskrivningen i slutet av dokumentet!). En timme/vecka bör vara avsatt för handledning i tidboken (mottagningsschemat).

Mer teoretisk utbildning får du i den seminarieserie som AT-studierektorerna har planerat.

Seminarieschemat läggs ut på intranätet och uppdateras efter hand, så det är viktigt att gå in på hemsidorna i [Vårdgivare Skåne](#) regelbundet.

Seminarieschemat går också att nå via AT-hemvisterna.

Utbildningstid (tidigare "egen studietid") bör motsvara fyra timmar i veckan vid heltidstjänstgöring. I utbildningstiden ingår de utbildningar som finns i seminarieschemat, vårdcentralens internutbildningar och även extra tid avsatt i tidboken för att kunna läsa mer om de aktuella patientfallen (ett bra sätt att förbereda sig inför AT-tentamen). Utbildningstiden planerar du tillsammans med handledare och verksamhetschef och utbildningstiden ska förläggas till arbetsplatsen med undantag för seminarierna som anordnas av studierektorerna. Vissa veckor är det heldagsutbildningar, vilket kan medföra att utbildningstiden närliggande vecka påverkas.

Ett gemensamt informationsmöte för AT-läkare som precis börjat i primärvården hålls fyra gånger om året, se seminarieschemat för tid och plats! Några veckor in på tjänstgöringen planeras ett kort avstämningsmöte med AT-studierektor via Teams och ett par månader in i tjänstgöringen gör AT-studierektor ett besök hos dig på vårdcentralen för att gå igenom målbeskrivningen och se över arbetssituationen. Vid vårdcentralbesöket bör din handledare vara med en del av besöket. Om det finns något som du vill ta upp så prata med studierektor vid informationsmötet eller mejla Annika.RahmAndersson@skane.se

Du får ta ledigt tre dagar med lön för inläsning inför AT-provet och själva skrivningsdagen (totalt fyra dagar). Du får även tjänstledigt med lön för deltagandet i AT-tinget, men endast vid ett tillfälle under hela AT-tiden.

Verksamhetschefen på vårdcentralen ska skriva under i AT-boken om hen är läkare och specialist i allmänmedicin, annars är det den medicinskt ansvarige läkaren eller annan specialist i allmänmedicin på vårdcentralen som skriver under.

Till dig som kommer att arbeta på privat vårdcentral.

HR och skånemail på privat vårdcentral

För att komma åt HR och skånemail från privat vårdcentral kan man göra enligt följande:

1. Öppna Internet Explorer efter att du har loggat in i "tunneln"/skrivbordet där man kommer åt PMO.
2. För HR: Skriv "intra.skane.se" i webbläsarfönstret.
3. För e-mail: Skriv "mail.skane.se" i webbläsarfönstret. Logga därefter in som vanligt.

(tänk på att andra lösningar kan finnas och det finns lokala variationer)

Nedan finns:

- **Utdrag ur Socialstyrelsens föreskrifter om allmäntjänstgöring för läkare (hämtad 2022-04-27)** Observera att det är den tryckta versionen av författningen som gäller.
- **Krav på utbildningsplats för AT-läkare i allmänmedicin**

Välkommen till primärvården och hör gärna av dig med frågor!

Annika Rahm Andersson

Studierektor för AT-läkare i allmänmedicin i Lund och Landskrona

Annika.RahmAndersson@skane.se

Senaste version av SOSFS 1999:5 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om allmäntjänstgöring för läkare

Observera att det är den tryckta versionen av författningen som gäller. Kontrollera därför alltid texten mot den tryckta versionen. För uppgift om använda bemyndiganden och ikraftträdandebestämmelser, se respektive författning.

Ändrad: t.o.m. HSLF-FS 2021:9

Senaste lydelse: Gäller från och med 2021-02-23

1 kap. Övergripande föreskrifter för allmäntjänstgöring

Ledarskap och utvecklingsarbete

6 § AT-läkaren skall under hela sin tjänstgöring regelbundet beredas möjlighet att delta i arbetsledning och ges inblick i administrativa rutiner, såsom verksamhetsplanering och uppföljning samt formerna för medbestämmande. AT-läkaren skall vidare uppmanas att medverka i kompetensutveckling på arbetsplatsen.

Under AT skall särskild vikt läggas vid att AT-läkaren utvecklar sin förmåga att självständigt lösa problem och att söka kunskap på egen hand. Med utgångspunkt i begrepp som moral, etik och professionalitet skall AT-läkaren regelbundet ges tillfälle till fördjupad reflektion och erfarenhetsutbyte samt till diskussion om den egna läkarrollen.

Handledning

9 § Den handledning av AT-läkaren som arbetsgivaren svarar för enligt 3 kap. 5 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) ska fullgöras dels av en personlig handledare under varje tjänstgöringsavsnitt, dels av en huvudhandledare med ett övergripande ansvar för AT-läkarens sammanhållna kompetensutveckling. Den som utses till personlig handledare ska vara antingen läkare med bevis om specialistkompetens eller ST-läkare. (HSLF-FS 2021:9)

2 kap. Allmänna mål

1 § Under AT skall AT-läkaren uppnå en god förmåga att självständigt och med hög säkerhet kunna utföra de medicinska basrutinerna i hälso- och sjukvården.

AT-läkaren skall också förvärva ett terapeutiskt förhållningssätt – utifrån ett vetenskapligt och humanistiskt synsätt – som inkluderar såväl förmåga till helhetssyn som förmåga att upprätthålla en god patient–läkarrelation i diagnostik och terapi. Detta innebär att AT-läkaren skall förvärva kunskaper och färdigheter inom respektive tjänstgöringsavsnitt samt attityder och förhållningssätt i överensstämmelse med etiska värderingar i samhället. AT-läkaren skall efter AT kunna arbeta med insikt om och respekt för sin egen kompetens, dess möjligheter och begränsningar.

2 § Efter fullgjord AT skall AT-läkaren

1. behärska diagnostik och principerna för terapi av de vanligaste sjukdomstillstånden inom verksamhetsområdena medicin, kirurgi, psykiatri och allmänmedicin,
2. på egen hand primärt kunna handlägga livshotande akuta tillstånd,
3. initialt kunna leda arbetet på ett akutråd,
4. kunna leda arbetet i en mindre grupp,
5. korrekt kunna rapportera akut sjuka patienter till bakjour samt till mottagande enheter,
6. vara väl förtrogen med rutinerna i kliniskt arbete och behärska anamnesupptagning, somatisk status, receptförskrivning och remitteringsförfaranden,
7. ha kännedom om vanliga radiologiska undersökningsmetoders och laboratorieprovers möjligheter och begränsningar i olika kliniska situationer,
8. ha fått en inblick i hur olika tillstånd av smärta, kris och ångest kan mötas och lindras,
9. ha god kännedom om de särskilda problem och krav som finns i vården av äldre och vid vården i livets slutskede,
10. kunna ge patienter och anhöriga svåra besked på ett tillfredsställande sätt,
11. behärska rutinerna i anslutning till dödsfall,
12. ha fått en god förståelse för vikten av att tidigt beakta alkohol- och narkotikamissbruk liksom oönskade effekter av läkemedel,
13. kunna känna igen tillstånd som kan ha förorsakats av våld,
14. känna till problem och behov som kan vara särskilt utmärkande för olika etniska minoriteter och flyktingar i hälso- och sjukvården,
15. vara medveten om sjukhushygienens betydelse,
16. ha förvärvat erfarenhet av preventivt patientarbete, framför allt på individnivå,
17. kunna upprätthålla ett bra samarbete med andra discipliner och serviceorgan inom hälso- och sjukvården,

18. kunna samverka med myndigheter och serviceorgan utanför hälso- och sjukvården såsom socialtjänst, försäkringskassa och arbetsförmedling,
19. ha fått en god inblick i sjukvårdens organisation och roll i samhället och ha blivit väl förtrogen med de samarbetsformer som finns mellan sjukvårdens olika vårdnivåer inklusive hemsjukvården,
20. ha god kännedom om de lagar, förordningar och andra författningar, t.ex. de bestämmelser som reglerar sekretess och tystnadsplikt, som är av betydelse för arbetet inom hälso- och sjukvården och för läkarens förhållande till patienten,
21. ha förvärvat erfarenheter av IT-baserat verksamhetsstöd för dokumentation, uppföljning och beslutsfattande,
22. ha kännedom om metoder och tillvägagångssätt vid kliniskt förändringsarbete, samt
23. ha kännedom om metoder som bidrar till att sjukvården bedrivs kostnadseffektivt.

6 kap. Allmänmedicin

1 § AT-läkaren ska under tjänstgöringen i detta tjänstgöringsavsnitt i tillämpliga delar uppnå de mål som anges i 2 kap. i en sådan omfattning att målen helt kan vara uppfyllda efter fullgjord AT. För tjänstgöringen gäller vidare de delmål som anges i 2–4 §§ samt att tjänstgöringen ska ge grundläggande kunskaper om utredning och behandling av de vanligaste sjukdomarna i alla åldersgrupper och förmåga att handlägga oselektade patientproblem. En central uppgift är vård av kroniskt sjuka och gamla.

Under det allmänmedicinska tjänstgöringsavsnittet ska AT-läkarens förmåga till kommunikation, information, empati och självkännedom samt förmåga att aktivt söka och hämta in ny information och nya kunskaper särskilt tränas. *(HSLF-FS 2020:18)*

2 § AT-läkaren skall efter fullgjord tjänstgöring i detta tjänstgöringsavsnitt självständigt kunna handlägga

1. akuta bröstsmärtor,
2. akuta andningssvårigheter,
3. lindriga skador och sjukdomar i rörelseorganen,
4. fall inom lilla kirurgin,
5. infektionssjukdomar hos barn och vuxna,
6. fall med buksmärter inklusive gynekologiska och urologiska tillstånd,
7. otiter och vaxpropp,
8. dödsfall i hem eller på institution, och
9. utfärdande av vårdintyg och andra vanligt förekommande intyg.

3 § AT-läkaren skall efter fullgjord tjänstgöring i detta tjänstgöringsavsnitt ha god kännedom om och viss erfarenhet av

1. kroniska sjukdomar såsom diabetes, hjärt/kärlsjukdomar, led/muskelsjukdomar, astma/allergier, thyroidea-sjukdomar och anemier,
2. hudsjukdomar såsom eksem, psoriasis, urticaria, pityriasis och hudsvamp,
3. vanliga symtom som trötthet, huvudvärk, yrsel, hosta, avmagring, klåda, illamående och led/muskelvärk,
4. bedömning av tinnitus och hörselnedsättning,
5. bedömning av röda ögon, synnedsättning, ögonsmärter och ögonskador inklusive främmande kropp i ögat,
6. identifiering och behandling av missbruk av tobak, alkohol, läkemedel och narkotika,
7. krisbehandling, och
8. depression, ångest och sömnstörningar.

4 § AT-läkaren skall efter fullgjord tjänstgöring i detta tjänstgöringsavsnitt ha kännedom om

1. hemsjukvård,
2. ätstörningar, och
3. verksamhet inom barnavårdscentral (BVC), mödravårdscentral (MVC), skolhälsovård och ungdomsmottagning.

Krav på utbildningsplats för AT-läkare i allmänmedicin

1. På vårdcentralen ska det finnas ett bra och välkomnande utbildningsklimat.
2. Målbeskrivningen för AT-läkare i allmänmedicin ska vara väl känd av handledare och verksamhetschef och dessa ansvarar för att målbeskrivningen kan följas.
3. På vårdcentralen ska finnas minst två specialister i allmänmedicin varav minst en med handledarutbildning.
4. Vårdcentralen ska bedriva en bred verksamhet enligt hälsovalet. Arbetsplatsen ska kunna erbjuda auskultation på BVC, äldreboende samt ha utvecklat samarbete med fysioterapeuter, arbetsterapeuter, kuratorer och/eller psykologer. Tillgång till medicinsk utrustning enligt uppdrag ska finnas.
5. AT-läkaren ska ha tillgång till en fysisk arbetsplats med dator och telefon.
6. Tid ska vara avsatt för handledning med minst en timme varje vecka. Dessutom bör AT-läkaren alltid ha möjlighet att vid behov konsultera mer erfaren kollega vid "ad hoc"-frågor/ behov av klinisk instruktion. Handledning sker av utbildad handledare. Undantagsvis kan även icke-handledarutbildad läkare inom allmänmedicin med mångårig erfarenhet eller personlig lämplighet accepteras.
7. AT-läkaren bör ges möjlighet att under handledning delta i vårdcentralens jourverksamhet.
8. Tid för litteraturstudier inför AT-tentamen, studiebesök mm ska avsättas i samråd med handledare och verksamhetschef.
9. AT-läkaren ska ges tillfälle att delta i de utbildningsaktiviteter som anordnas av studierektor samt möjlighet att delta i APT med AT-chef.
10. Handledaren ska ha regelbundna kontakter med studierektorn och delta vid studierektorns besök hos AT-läkaren på vårdcentralen.
11. Verksamhetschef eller medicinsk rådgivare (om verksamhetschefen inte är läkare) ska intyga måluppfyllelse och godkänna tjänstgöringen i samråd med handledare och vid behov studierektor.